

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
YVES BOT
prednesené 28. februára 2019¹

Vec C-658/17

WB
za účasti:
Notariusz Przemysław Bacovej

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim
(Krajský súd Gorzów Wielkopolski, Poľsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 – Článok 3 ods. 1 písm. g) a i) – Pojem ‚rozhodnutie‘ a ‚verejná listina‘ v dedičských veciach – Článok 3 ods. 2 – Pojem ‚súd‘ v dedičských veciach – Neoznámenie notárov ako súdov dotknutým členským štátom – Pojem ‚funkcie justičného orgánu‘ – Právna kvalifikácia vnútroštátneho osvedčenia o dedičstve – Vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1329/2014 – Tlačivo a potvrdenie“

I. Úvod

1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 písm. g) a i) a ods. 2, ako aj článku 39 ods. 2, článku 46 ods. 3 písm. b) a článku 79 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve², ako aj výkladu príloh 1 a 2 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1329/2014 z 9. decembra 2014, ktorým sa stanovujú tlačivá uvedené v nariadení č. 650/2012³.

2. Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi pani WB a poľským notárom, ktorý jej odmietol vydať na účely uznania kópie osvedčenia o dedičstve týkajúceho sa dedičstva po jej otcovi, ktorého je dedičkou, jedno z potvrdení stanovených nariadením č. 650/2012, ktoré potvrdzuje, že toto osvedčenie je buď rozhodnutím alebo verejnou listinou v dedičskej veci.

3. Podľa vnútroštátneho práva osvedčenie o dedičstve obsahuje zoznam dedičov alebo odkazovníkov, ako aj potrebné spresnenia týkajúce sa rozsahu ich dedičských práv⁴ a ako také predstavuje kľúčový prvok vyporiadania dedičstva.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107.

³ Ú. v. EÚ L 359, 2014, s. 30.

⁴ Pozri, pokiaľ ide o rozmanitosť vnútroštátnych osvedčení o dedičstve v rôznych členských štátoch a ich definíciu, návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar vo veci Oberle (C-20/17, EU:C:2018:89, body 23 až 25). V nariadení č. 650/2012 je v článku 62 ods. 3, ktorý sa týka európskeho osvedčenia o dedičstve, použitý pojem „vnútroštátne doklady používané na podobné účely v členských štátoch“.

4. Táto vec ponúka Súdnemu dvoru príležitosť poskytnúť potrebné spresnenia pojmov „rozhodnutie“ a „súd“ v zmysle nariadenia č. 650/2012, a to predovšetkým rozhodnutím o tom, či notár, ktorému vnútroštátne právo priznáva právomoc vydávať osvedčenia o dedičstve, vykonáva „funkcie justičného orgánu“.

5. Po skončení analýzy navrhne Súdnemu dvoru, aby poskytol Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (Krajský súd Gorzów Wielkopolski, Poľsko) odpoveď, že poľský notár poverený vydaním osvedčenia o dedičstve nevykonáva funkcie justičného orgánu. Listina, ktorú vyhotovuje, je podľa môjho názoru verejnou listinou, ktorej kópiu možno vydať spolu s tlačivom spomenutým v článku 59 ods. 1 nariadenia č. 650/2012, ktoré je uvedené v prílohe 2 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014, na žiadosť akejkoľvek osoby, ktorá chce túto listinu použiť v inom členskom štáte.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Nariadenie č. 650/2012

6. V odôvodneniach 7, 20 až 22, 62, 67, 69 a 76 nariadenia č. 650/2012 sa uvádza:

„(7) Je potrebné uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu odstránením prekážok voľného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti narážajú na problémy pri uplatňovaní svojich práv v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky. V európskom priestore spravodlivosti musia mať občania možnosť usporiadať svoje dedičstvo vopred. Musia byť efektívne zaručené práva dedičov a odkazovníkov, ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa.

...

(20) V tomto nariadení by sa mali zohľadniť rôzne systémy riešenia dedičských vecí, ktoré sa v členských štátoch uplatňujú. Na účely tohto nariadenia by pojem „súd“ mal preto mať široký význam, aby zahŕňal nielen súdy v pravom zmysle slova vykonávajúce funkcie justičného orgánu, ale aj notárov alebo registračné orgány v určitých členských štátoch, ktoré v dedičských veciach vykonávajú funkcie justičného orgánu ako súdy, a notárov a príslušníkov právnických povolání, ktorí v niektorých členských štátoch vykonávajú funkcie justičného orgánu v danej dedičskej veci na základe poverenia súdom. Všetky súdy vymedzené v tomto nariadení by sa mali riadiť normami o určení právomoci, ktoré sú stanovené v tomto nariadení. Pojem „súd“ by, naopak, nemal zahŕňať nejustičné orgány členského štátu, ktoré majú podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc konať v dedičských veciach, ako napríklad notári, ktorí vo väčšine členských štátov bežne nevykonávajú funkcie justičného orgánu.

(21) Toto nariadenie by malo umožniť všetkým notárom, ktorí majú právomoc konať v dedičských veciach v členských štátoch, aby túto právomoc vykonávali. To, či sa budú na notárov v určitom členskom štáte vzťahovať normy o určení právomoci stanovené v tomto nariadení, by malo závisieť od toho, či sa na nich vzťahuje pojem „súd“ na účely tohto nariadenia.

(22) Akty vo veciach dedičstva vydané v členských štátoch notármi by mali byť v obehu podľa tohto nariadenia. Ak notári vykonávajú funkcie justičného orgánu, sú viazaní pravidlami súdnej právomoci a ich rozhodnutia by mali byť v obehu v súlade s ustanoveniami o uznávaní, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí. Ak notári nevykonávajú funkcie justičného orgánu, nie sú viazaní pravidlami súdnej právomoci a verejné listiny, ktoré vydávajú, by mali byť v obehu v súlade s ustanoveniami o verejných listinách.

...

- (62) „Pravosť verejnej listiny by mal byť samostatný pojem vzťahujúci sa napríklad na otázku pravosti listiny, formálne náležitosti listiny, právomoci orgánu, ktorý vyhotovuje listinu, a postup vyhotovenia listiny. Mal by sa vzťahovať aj na skutkové okolnosti, ktoré dotknutý orgán vo verejnej listine zaznamenal, ako je napríklad skutočnosť, že sa uvedené strany v daný deň dostavili pred orgán a že urobili uvedené vyhlásenia. Strana, ktorá chce napadnúť pravosť verejnej listiny, by tak mala urobiť na príslušnom súde v členskom štáte pôvodu verejnej listiny, a to podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

...

- (67) Na účely rýchleho, plynulého a účinného vyporiadania dedičstva s cezhraničnými dôsledkami v Únii sa predpokladá, že dedičia, odkazovníci, vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva by mali mať možnosť ľahko preukázať svoje postavenie a/alebo práva a právomoci v inom členskom štáte, napríklad v členskom štáte, v ktorom sa nachádza majetok patriaci do dedičstva. S cieľom umožniť im to by sa týmto nariadením malo zaviesť vytvorenie jednotného osvedčenia, európskeho osvedčenia o dedičstve..., ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte. V záujme dodržania zásady subsidiarity by toto osvedčenie nemalo nahrádzať vnútroštátne písomnosti, ktoré môžu v členských štátoch existovať na podobné účely.

...

- (69) Používanie [európskeho] osvedčenia [o dedičstve] by nemalo byť povinné. Znamená to, že osoby, ktoré sú oprávnené požiadať o osvedčenie, by nemali byť povinné tak urobiť, ale mohli by využiť iné nástroje dostupné podľa tohto nariadenia (rozhodnutia, verejné listiny a súdne zmiery). Žiadny orgán ani osoba, ktorým sa predloží osvedčenie vydané v inom členskom štáte, by však nemali mať právo požadovať, aby sa namiesto neho predložilo rozhodnutie, verejná listina alebo súdny zmier.

...

- (76) Rovnako s cieľom uľahčiť uplatňovanie tohto nariadenia a umožniť používanie moderných komunikačných technológií by sa mali zaviesť štandardné tlačivá pre potvrdenia, ktoré sa majú poskytnúť v súvislosti so žiadosťou o vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia, verejnej listiny alebo súdneho zmiernu, pre žiadosť o európske osvedčenie o dedičstve, ako aj pre samotné osvedčenie.“

7. Podľa článku 3 tohto nariadenia:

„1. „Na účely tohto nariadenia:

...

- g) „rozhodnutie“ je akékoľvek rozhodnutie v dedičskej veci, ktoré vydal súd členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane rozhodnutia o určení výšky trov alebo výdavkov súdnym úradníkom;

...

- i) „verejná listina“ je písomnosť v dedičskej veci, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina v členskom štáte a ktorej pravosť:

i) sa vzťahuje na podpis a obsah verejnej listiny a

- ii) bola potvrdená orgánom verejnej moci alebo iným orgánom oprávneným na tento účel členským štátom pôvodu.

2. Na účely tohto nariadenia je „súd“ akýkoľvek justičný orgán, iný orgán a príslušník právnického povolania, ktorý má právomoc v dedičských veciach, vykonáva funkcie justičného orgánu alebo koná na základe poverenia justičného orgánu alebo pod kontrolou justičného orgánu, pokiaľ tento iný orgán a príslušník právnického povolania poskytuje záruky nestrannosti a dodržania práva všetkých účastníkov na vypočutie a pokiaľ jeho rozhodnutia podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom koná

- a) môžu byť napadnuté opravným prostriedkom podaným justičnému orgánu alebo preskúmané týmto orgánom a
- b) majú podobnú právnu silu a účinky ako rozhodnutie justičného orgánu v rovnakej veci.

Členské štáty v súlade s článkom 79 oznámia Komisii ďalšie orgány a právnické povolania uvedené v prvom pododseku.“

8. Kapitola IV uvedeného nariadenia, nazvaná „Uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí“, zahŕňa článok 39 ods. 1 a 2, ktorý stanovuje:

„1. Rozhodnutie vydané v členskom štáte sa v ostatných členských štátoch uznáva bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozhodnutia hlavným predmetom sporu, môže ktorákoľvek zainteresovaná strana postupom upraveným v článkoch 45 až 58 navrhnúť, aby sa rozhodlo, že rozhodnutie sa uznáva.“

9. Podľa článku 43 tohto nariadenia:

„Rozhodnutie, ktoré bolo vydané v členskom štáte a ktoré je v ňom vykonateľné, je vykonateľné v inom členskom štáte, ak tam bolo na návrh ktoréhokoľvek zainteresovaného účastníka vyhlásené za vykonateľné v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 45 až 58.“

10. Článok 46 ods. 3 nariadenia č. 650/2012 stanovuje:

„K návrhu [na vyhlásenie vykonateľnosti] sa prikladajú tieto písomnosti:

- a) vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti;
- b) potvrdenie vydané súdom alebo príslušným orgánom členského štátu pôvodu na tlačivo stanovenom v súlade s konzultačným postupom podľa článku 81 ods. 2, a to bez toho, aby bol dotknutý článok 47.“

11. Článok 59 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Verejná listina vyhotovená v jednom členskom štáte má v inom členskom štáte rovnaké dôkazné účinky ako v členskom štáte pôvodu alebo čo najporovnateľnejšie účinky, ak to nie je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (*ordre public*) v dotknutom členskom štáte.

Osoba, ktorá si želá použiť verejnú listinu v inom členskom štáte, môže požiadať orgán, ktorý verejnú listinu vystavuje, v štáte pôvodu, aby vyplnil tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2 a opísal v ňom dôkazné účinky, ktoré má verejná listina v členskom štáte pôvodu.“

12. Podľa článku 60 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia:

„1. Verejná listina, ktorá je vykonateľná v členskom štáte pôvodu, sa vyhlási za vykonateľnú v inom členskom štáte na návrh ktorejkoľvek zainteresovanej strany v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 45 až 58.

2. Na účely článku 46 ods. 3 písm. b) orgán, ktorý vyhotovil verejnú listinu, vydá na žiadosť ktorejkoľvek zainteresovanej strany potvrdenie na tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2“

13. Článok 62 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Týmto nariadením sa zavádza európske osvedčenie o dedičstve..., ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte a má účinky uvedené v článku 69.

2. Použitie [európskeho] osvedčenia [o dedičstve] nie je povinné.

3. [Európske] osvedčenie [o dedičstve] nenahrádza vnútroštátne doklady používané na podobné účely v členských štátoch. Osvedčenie, ktoré sa raz vydá na použitie v inom členskom štáte, má však účinky uvedené v článku 69 aj v členskom štáte, ktorého orgány ho vystavili v súlade s touto kapitolou.“

14. Článok 79 ods. 1 a 2 nariadenia č. 650/2012 stanovuje:

„1. Komisia na základe oznámení členských štátov ustanoví zoznam ďalších orgánov a príslušníkov právnických povolání podľa článku 3 ods. 2.

2. Členské štáty oznámia Komisii každú následnú zmenu informácií uvedených v tomto zozname. Komisia zoznam náležite zmení a doplní.“

15. Komisia nedostala od Poľskej republiky nijaké informácie týkajúce sa výkonu funkcií justičného orgánu notármi.⁵

2. *Vykonávacie nariadenie č. 1329/2014*

16. Článok 1 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014 stanovuje:

„1. Tlačivo, ktoré sa má použiť na potvrdenie o rozhodnutí v dedičskej veci podľa článku 46 ods. 3 písm. b) nariadenia... č. 650/2012, sa stanovuje v prílohe 1 ako tlačivo I.

2. Tlačivo, ktoré sa má použiť na potvrdenie o verejnej listine v dedičskej veci podľa článku 59 ods. 1 a článku 60 ods. 2 nariadenia... č. 650/2012, sa stanovuje v prílohe 2 ako tlačivo II.“

⁵ Pozri bod 62 nižšie.

B. Poľské právo

1. Notársky poriadok

17. Vydávanie osvedčení o dedičstve poľskými notármi sa riadi článkami 95a až 95p ustawy prawo o notariacie (zákon o Notárskom poriadku)⁶ zo 14. februára 1991, zmeneného zákonom z 13. decembra 2013⁷ (ďalej len „Notársky poriadok“).

18. Podľa článku 95b Notárskeho poriadku:

„Notár pred vydaním osvedčenia o dedičstve vyhotoví protokol o dedičskom konaní v súčinnosti so všetkými dotknutými osobami s prihliadnutím na článok 95ca.“

19. Článok 95c § 1 a 2 Notárskeho poriadku stanovuje:

„1. Notár pred vyhotovením protokolu o dedičskom konaní poučí zúčastnené osoby o ich povinnosti uviesť všetky skutočnosti, ktoré sú pre obsah protokolu relevantné, a o trestnoprávnej zodpovednosti vyplývajúcej z nepravdivých vyhlásení.

2. Protokol o dedičskom konaní obsahuje predovšetkým:

(1) súhlasnú žiadosť osôb zúčastňujúcich sa na spísaní protokolu, ktorej cieľom je vydanie osvedčenia o dedičstve.

...“

20. Článok 95ca § 1 a 3 Notárskeho poriadku stanovuje:

„1. Notár spíše návrh protokolu o dedičskom konaní na požiadanie a za pomoci dotknutej osoby.

...

3. Dotknutá osoba potvrdí vo vyhlásení pred notárom, ktorý spísal návrh protokolu o dedičskom konaní, alebo pred akýmkoľvek iným notárom informácie uvedené v návrhu protokolu o dedičskom konaní a udelí súhlas na vyhotovenie protokolu o dedičskom konaní v súlade s jeho návrhom.“

21. Podľa článku 95e Notárskeho poriadku:

„1. Notár po spísaní protokolu o dedičskom konaní vydá osvedčenie o dedičstve, ak nie je žiadna pochybnosť o právomoci vnútroštátnych súdov, obsahu uplatniteľného cudzieho práva, totožnosti dediča, výške dedičských podielov a v prípade, ak zosnulý vykonal vindikačný odkaz, o totožnosti vindikačného odkazovníka ani o predmete odkazu.

2. Notár odmietne vydať osvedčenie o dedičstve:

(1) ak už existuje osvedčenie o dedičstve alebo uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva;

⁶ Dz. U. č. 22, čiastka 91.

⁷ Dz. U. z roku 2014, čiastka 164.

- (2) ak sa pri spisovaní protokolu o dedičskom konaní ukáže, že pri vypracovaní protokolu neboli prítomné všetky osoby, ktoré môžu prichádzať do úvahy ako zákonní dediči, závetní dediči alebo vindikační odkazovníci, alebo ak existujú či existovali závety, ktoré neboli otvorené alebo oznámené;

...

- (4) ak nie je daná právomoc vnútroštátnych súdov^[8].

3. Ak má dedičstvo pripadnúť obci alebo Skarbowi Państwa [Štátna pokladnica, Poľsko] ako zákonným dedičom a dôkazy predložené dotknutou osobou nie sú dostatočné na vydanie osvedčenia o dedičstve, notár môže vydať predmetné osvedčenie až po vyzvaní dedičov oznámením na náklady dotknutej osoby. Ustanovenia článkov 673 a 674 kodeks postępowania cywilnego [Občiansky súdny poriadok] sa uplatnia primerane.“

22. Podľa článku 95j Notárskeho poriadku:

„Zaregistrované osvedčenie o dedičstve má rovnaké účinky ako právoplatné uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva.“

23. Článok 95p Notárskeho poriadku stanovuje:

„Akékoľvek iné ustanovenie, v ktorom je zmienka o uznesení o potvrdení nadobudnutia dedičstva, sa uplatní aj na zaregistrované osvedčenie o dedičstve. Ak zákonná lehota začne plynúť alebo uplynie ku dňu nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o potvrdení nadobudnutia dedičstva, treba tým rozumieť tiež deň, kedy bolo osvedčenie o dedičstve zaregistrované.“

2. *Občiansky zákonník*

24. Článok 1025 § 2 kodeks cywilny (Občiansky zákonník) stanovuje:

„Osoba, ktorá získala uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva alebo osvedčenie o dedičstve, sa považuje za dediča.“

25. Podľa článku 1027 Občianskeho zákonníka:

„Dedič môže svoje dedičské práva voči tretím osobám, ktoré si neuplatňujú nijaký dedičský nárok, preukázať iba uznesením o potvrdení nadobudnutia dedičstva alebo zaregistrovaným osvedčením o dedičstve.“

26. Článok 1028 Občianskeho zákonníka stanovuje:

„Ak osoba, ktorá získala uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva alebo osvedčenie o dedičstve, avšak nemá postavenie dediča, disponuje právom patriacim do dedičstva v prospech tretej osoby, táto osoba nadobúda právo alebo je oslobodená od povinnosti, iba ak konala v dobrej viere.“

⁸ Z diskusie na pojednávaní vyplýva, že tento pojem vyplývajúci z prekladu slov „jurysdykcja krajowa“ sa vo všeobecnosti používa ako odkaz na kritériá medzinárodnej právomoci poľského súdu, ktorú treba rozlišovať od vnútornej právomoci „właściwość“.

3. Občiansky súdny poriadok

27. Článok 669¹ Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„1. Súd, ktorý má právomoc v dedičskej veci, zruší zaregistrované osvedčenie o dedičstve, ak už existuje uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva týkajúce sa toho istého dedičstva.

2. Ak boli v súvislosti s tým istým dedičstvom zaregistrované viaceré osvedčenia o dedičstve, súd, ktorý má právomoc konať v dedičskej veci, zruší na návrh dotknutej osoby všetky osvedčenia o dedičstve a vydá uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva.

3. S výnimkou prípadov uvedených v paragrafoch 1 a 2 je možné zrušiť zaregistrované osvedčenie o dedičstve iba v prípadoch, ktoré stanovuje zákon.“

28. Podľa článku 679 tohto poriadku:

„1. Dôkaz o tom, že osoba, ktorá získala uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva, nemá postavenie dediča, alebo že jej dedičský podiel je iný ako ten, ktorý bol potvrdený, možno predložiť len v rámci konania o neplatnosť alebo o preskúmanie uznesenia o potvrdení nadobudnutia dedičstva, pričom sa uplatnia ustanovenia tejto kapitoly. Účastník konania o vydanie uznesenia o potvrdení nadobudnutia dedičstva však môže podať žalobu smerujúcu k zmene uznesenia iba za podmienky, že založí svoju žalobu na skutočnostiach, ktorých sa nemohol dovoliavať v priebehu uvedeného konania, a podá ju najneskôr do jedného roka odo dňa, kedy mal túto možnosť.

2. Návrh na začatie tohto konania môže podať ktorákoľvek dotknutá osoba.

3. Ak bol predložený dôkaz o tom, že dedičstvo alebo jeho časť nadobudla iná osoba, ako je osoba určená v uznesení o potvrdení nadobudnutia dedičstva, súd, ktorý má právomoc konať v dedičskej veci, zmení predmetné uznesenie a vydá rozhodnutie o dedičstve v súlade so skutočnou právnou situáciou.

4. Ustanovenia paragrafov 1 až 3 sa primerane uplatnia na zaregistrované osvedčenie o dedičstve a na uznesenie o nadobudnutí vindikačného odkazu.“

III. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

29. Žalobkyňa, WB, bola jednou z účastníkov konania, ktoré sa týkalo dedičstva po jej otcovi, poľskom štátnom príslušníkovi, ktorý zomrel 6. augusta 2016 a mal svoj posledný obvyklý pobyt v Poľsku, a smerovalo ku získaniu osvedčenia o dedičstve. Túto listinu vydal 21. októbra 2016 poľský notár v súlade s poľským právom.

30. Keďže zosnulý bol podnikateľ vykonávajúci hospodársku činnosť v blízkosti nemecko-poľskej hranice, žalobkyňa chcela vedieť, či mal v jednej alebo viacerých nemeckých bankách vložené peňažné prostriedky, a ak áno, v akej výške môžu byť zahrnuté do dedičstva.

31. Dňa 7. júna 2017 WB podala na tento účel žiadosť o vydanie kópie osvedčenia o dedičstve vydaného notárom, spolu s potvrdením o rozhodnutí v dedičskej veci v zmysle článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012, predloženým na tlačive uvedenom v prílohe 1 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014. Pre prípad zamietnutia hlavnej žiadosti žalobkyňa subsidiárne požiadala, aby bola kópia listiny vydaná spolu s tlačivom II uvedeným v prílohe 2 tohto nariadenia, ktoré sa používa na potvrdenie o verejnej listine v dedičskej veci v zmysle článku 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012.

32. Zápisnicou zo 7. júna 2017 zástupca notára zamietol vydanie kópie osvedčenia o dedičstve spolu s jedným z požadovaných potvrdení. V písomnosti z 12. júna 2017 na podporu tohto zamietnutia uviedol, že toto osvedčenie je „rozhodnutím“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012 a vzhľadom na to, že Poľská republika neoznámila Komisii podľa článku 3 ods. 2 tohto nariadenia, že notári vydávajúci osvedčenia o dedičstve vykonávajú funkcie justičného orgánu, nemôže vykonať osvedčenie na tlačive uvedenom v prílohe 1 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014. Pokiaľ ide o subsidiárnu žiadosť žalobkyne, zástupca notára uviedol, že kvalifikácia osvedčenia o dedičstve ako „rozhodnutia“ vylučuje jeho kvalifikáciu ako „verejnej listiny“, takže aj keď sú splnené podmienky stanovené v článku 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012, nie je možné vydať príslušné potvrdenie na tlačive uvedenom v prílohe 2 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014.

33. WB na podporu svojej žaloby podanej na Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (Krajský súd Gorzów Wielkopolski) tvrdila, že osvedčenie o dedičstve spĺňa podmienky kvalifikácie ako „rozhodnutia“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012.

34. WB najskôr uviedla, že osvedčenie o dedičstve má rovnaké účinky ako právoplatné uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva, ktoré slúži na preukázanie postavenia dediča. Ďalej uviedla, že kvalifikácia ako „verejnej listiny“ ju vystavuje riziku uplatnenia viacerých dôvodov neuznania, hoci existencia tejto listiny bráni tomu, aby následne získala uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva. Napokon sa domnievala, že neinformovanie Komisie zo strany Poľskej republiky o tom, že notári vystavujúci osvedčenia o dedičstve sú príslušníkmi právnických povolání, na ktorých sa vzťahuje pojem „súd“ v zmysle článku 3 ods. 2 druhého pododseku nariadenia č. 650/2012 v spojení s článkom 79 tohto nariadenia, neprejudikuje právnu povahu týchto listín.

35. Vnútroštátny súd sa domnieva, že na účely rozhodnutia o žalobe pani WB sa musí najskôr uistiť, že potvrdenie zodpovedajúce prílohe 1 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014 možno vydať v súvislosti s rozhodnutiami, ktoré nie sú vykonateľné.

36. Na podporu tejto prvej otázky vnútroštátny súd v podstate uvádza, že znenie článku 46 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 650/2012 v spojení s jeho článkom 39 ods. 2 hovorí v prospech používania potvrdenia v súvislosti so všetkými rozhodnutiami, vrátane tých, ktoré nie sú vykonateľné alebo sú len čiastočne vykonateľné. Toto riešenie podporuje bod 5.1 tlačiva I uvedeného v prílohe 1 vykonávacieho nariadenia č. 1349/2014.

37. Pokiaľ ide o druhú prejudiciálnu otázku, vnútroštátny súd uvádza, že je potrebné spresniť definíciu pojmov „rozhodnutie“ a „súd“ v zmysle nariadenia č. 650/2012. Domnieva sa jednak, že poľskí notári, ktorí vydávajú osvedčenia o dedičstve, vykonávajú funkcie justičného orgánu v zmysle odôvodnenia 20 nariadenia č. 650/2012, pričom v prípade „legitimácie dedičov“ sa tento pojem musí v rámci toho nariadenia vykladať autonómne. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že overenie postavenia dediča je podstatou konania v dedičských veciach.

38. Kladie si tiež otázku, či výraz „rozhodnutie“ uvedený v článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012 znamená, že toto rozhodnutie má byť vydané orgánom, ktorý má právomoc rozhodovať o potenciálnom spore. Túto otázku považuje za rozhodujúcu vzhľadom na analýzu zástupcu notára týkajúcu sa jeho úlohy a účinkov osvedčenia, ktoré vydáva. V tejto súvislosti sa domnieva, že právna kvalifikácia musí byť založená na právnych dôsledkoch vyplývajúcich z konania o osvedčení postavenia dediča, a nie na otázke, či je vydávajúci orgán viazaný žiadosťou účastníkov konania alebo či musí byť táto žiadosť podaná po vzájomnej dohode.

39. Pokiaľ ide o tretiu prejudiciálnu otázku, ktorá sa týka nevykonania oznámenia členskými štátmi podľa článku 79 nariadenia č. 650/2012, vnútroštátny súd sa domnieva, že obsah tohto ustanovenia neumožňuje poskytnúť jasnú odpoveď na otázku, či má toto oznámenie konštitutívnu alebo čisto indikatívnu povahu. Zdôrazňuje, že toto posúdenie nemôže závisieť od rozhodnutia členského štátu.

40. Pokiaľ ide o štvrtú a piatu otázku položenú Súdnemu dvoru, vnútroštátny súd v podstate spresňuje, že keby sa osvedčenie o dedičstve vydané poľským notárom nemalo považovať za „rozhodnutie“, je nesporné, že spĺňa podmienky kvalifikácie ako „verejnej listiny“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012.

41. Za týchto okolností Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (Krajský súd Gorzów Wielkopolski) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 46 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 650/2012 v spojení s článkom 39 ods. 2 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že potvrdenie o rozhodnutí v dedičskej veci podľa vzoru tlačiva uvedeného v prílohe 1 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014 možno vydať aj v súvislosti s rozhodnutiami, ktoré potvrdzujú postavenie dediča, ale nie sú (ani čiastočne) vykonateľné?
2. Má sa článok 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že osvedčenie o dedičstve, akým je poľské osvedčenie o dedičstve, ktoré notár vydá na základe súhlasnej žiadosti všetkých účastníkov konania o vydaní osvedčenia o dedičstve a ktoré má rovnaké právne účinky ako právoplatné uznesenie súdu o potvrdení nadobudnutia dedičstva, predstavuje rozhodnutie v zmysle tohto ustanovenia?

A teda,

má sa článok 3 ods. 2 [prvý pododsek] nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že notár, ktorý vydáva takýto druh osvedčení o dedičstve, predstavuje súd v zmysle tohto ustanovenia?

3. Má sa článok 3 ods. 2 [druhý pododsek] nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že oznámenie, ktoré členský štát vykonal v súlade s článkom 79 uvedeného nariadenia, má informatívny charakter a nie je podmienkou pre kvalifikáciu príslušníka právnického povolania s právomocou konať v dedičských veciach, ktorý vykonáva funkcie justičných orgánov, ako súdu v zmysle článku 3 ods. 2 [prvého pododseku] nariadenia, ak tento príslušník právnického povolania spĺňa podmienky vyplývajúce z tohto ustanovenia?

4. V prípade zápornej odpovede na prvú, druhú alebo tretiu otázku:

Má sa článok 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že kvalifikácia vnútroštátneho procesného nástroja osvedčujúceho postavenie dediča, akým je poľské osvedčenie o dedičstve, ako rozhodnutia v zmysle článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012 bráni tomu, aby sa považovalo za verejnú listinu?

5. V prípade kladnej odpovede na štvrtú otázku:

Má sa článok 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že osvedčenie o dedičstve, akým je poľské osvedčenie o dedičstve, ktoré notár vydá na základe súhlasnej žiadosti všetkých účastníkov konania o vydaní osvedčenia o dedičstve, predstavuje verejnú listinu v zmysle tohto ustanovenia?“

IV. Moja analýza

42. Spor sa týka vydania jedného z potvrdení upravených nariadením č. 650/2012, ktoré sa vzťahujú buď na rozhodnutie alebo na verejnú listinu v dedičských veciach.

43. Považujem za dôležité zdôrazniť, že použitie takýchto potvrdení je stanovené buď v prípade rozhodnutí na účely uznania alebo vyhlásenia ich právoplatnosti [článok 39 ods. 2, článok 43 a článok 46 ods. 3 písm. b) tohto nariadenia], alebo v prípade verejných listín pre potreby ich použitia v inom členskom štáte (článok 59 ods. 1 uvedeného nariadenia) alebo na účely vyhlásenia vykonateľnosti týchto listín (článok 60 ods. 2 tohto nariadenia).

44. Z okolností veci vyplýva, že WB podala žiadosť o vydanie potvrdenia s cieľom získať v Nemecku uznanie dôkazu o jej postavení dediča, ktorým je osvedčenie o dedičstve vydané poľským notárom.⁹

45. Hoci článok 59 ods. 1 druhý pododsek nariadenia č. 650/2012 stanovuje, že potvrdenie možno pripojiť k verejnej listine na účely jej použitia v inom členskom štáte, v prípade rozhodnutí vydaných v členskom štáte to tak nie je. V súlade s článkom 39 ods. 2 a článkom 46 ods. 3 písm. b) tohto nariadenia je potvrdenie potrebné na podporu návrhu na uznanie, ktorý môže podať ktorákoľvek zainteresovaná strana v hlavnom alebo incidenčnom konaní, iba v nadväznosti na spochybnenie uznania rozhodnutia.

46. V tejto súvislosti môžem uviesť, že vnútroštátny súd nespomína, že by pani WB čelila akémukoľvek odmietnutiu uznania zo strany nemeckých bánk, v ktorých mal jej zosnulý otec otvorené účty, ktoré by odôvodňovalo jej žiadosť o vydanie potvrdenia, hoci vnútroštátny súd primárne tvrdí, že osvedčenie o dedičstve možno kvalifikovať ako „rozhodnutie“ v zmysle nariadenia č. 650/2012.

47. Preto možno uviesť viacero pripomienok k prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

A. O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

48. Po prvé, ako pripomenul Súdny dvor v rozsudku Oberle, nariadenie č. 650/2012 sa uplatňuje na dedenie, ktoré má cezhraničné dôsledky.¹⁰ Rozhodol tiež, že vnútroštátne osvedčenia patria do pôsobnosti tohto nariadenia.¹¹ Na účely žiadosti o vydanie potvrdenia s cieľom získať uznanie rozhodnutia alebo použiť verejnú listinu však nie je potrebné preukázať, že majetok sa nachádza v inom členskom štáte. Táto vec konkrétne poukazuje na skutočnosť, že na účely overenia existencie majetku v inom členskom štáte môže byť potrebné preukázať svoje postavenie dediča.¹²

49. Po druhé žiadosť o vydanie potvrdenia nie je podmienená preukázaním skutočnosti, že v inom členskom štáte bol podaný návrh na uznanie rozhodnutia.

50. Po tretie, ako zdôrazňuje vnútroštátny súd svojou štvrtou otázkou, voľba kvalifikácie osvedčenia o dedičstve ako „verejnej listiny“ alebo ako „rozhodnutia“ v zmysle nariadenia č. 650/2012 sa navzájom vylučuje.

51. Za týchto podmienok sa domnievam, že je možné vylúčiť akékoľvek pochybnosti o čisto hypotetickej povahe otázok, a teda o ich prípustnosti.

⁹ Treba poznamenať, že WB sa rozhodla nepožiadat' o európske osvedčenie o dedičstve, ktoré bolo vytvorené práve pre potreby dedičov ľahko preukázať svoje postavenie alebo práva (pozri odôvodnenie 67 nariadenia č. 650/2012). Ako Súdny dvor pripomenul v rozsudku z 21. júna 2018, Oberle (C-20/17, EU:C:2018:485, bod 47; ďalej len „rozsudok Oberle“), použitie tohto osvedčenia nie je povinné a toto osvedčenie nenahrádza vnútroštátne doklady. Zástupca notára vo svojich písomných pripomienkach predložených krátko po vydaní rozsudku z 1. marca 2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138), uviedol, že táto vec poukazuje na ťažkosti spojené s výkladom rozsahu práv dedičov, ktoré je niekedy nutné prekonávať, a vedú tak k uprednostňovaniu týchto vnútroštátnych dokladov.

¹⁰ Bod 32 rozsudku Oberle. Pozri osobitne, pokiaľ ide o pojem „cezhraničný“, znenie odôvodnení 7 a 67 uvedených v tomto bode.

¹¹ Bod 30 rozsudku Oberle.

¹² V tejto súvislosti sa opäť javí ako relevantné všimnúť si paralelu s európskym zatykačom, ktorú som navrhol v bode 32 návrhov, ktoré som predniesol vo veci Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2016:654). Okrem toho pred vydaním rozsudku Oberle mohla diskusia o rozsahu pôsobnosti nariadenia č. 650/2012 legitímne zakladať obavu z neuznania účinkov vnútroštátneho osvedčenia.

B. O veci samej

52. Podľa môjho názoru je potrebné preskúmať najskôr druhú a tretiu prejudiciálnu otázku spoločne, keďže vnútroštátny súd vyzýva Súdny dvor, aby určil, či je možné kvalifikovať osvedčenie o dedičstve vydané poľským notárom ako „rozhodnutie“ vydané „súdom“ v zmysle nariadenia č. 650/2012, a osud prvej otázky rovnako ako osud štvrtej a piatej otázky závisí priamo od tejto kvalifikácie.

1. Pojmy „rozhodnutie“ a „súd“

53. Treba pripomenúť, že „rozhodnutie“ je definované v článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012 ako akékoľvek rozhodnutie v dedičskej veci, ktoré vydal súd členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane rozhodnutia o určení výšky trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

54. Preto treba jednak zdôrazniť, že na rozdiel od rozhodnutia súdneho úradníka o trovách konania, ktoré môže byť nutné vykonať v inom členskom štáte, uvedeného v tomto článku,¹³ neboli uvedené nijaké podrobnosti o osvedčovaní postavenia dediča, hoci je základom dedičských úkonov. Z toho vyplýva, že v rozpore s tvrdeniami vnútroštátneho súdu a zástupcu notára nie je potrebné zohľadniť povahu rozhodnutia alebo jeho význam.

55. Taktiež treba uviesť, že normotvorca Únie stanovil dve kritériá, jedno vecné a druhé systémové.

56. Preskúmanie prvého z týchto kritérií nespôsobuje nijaké ťažkosti, keďže Súdny dvor v rozsudku Oberle rozhodol, že vnútroštátne osvedčenia patria z dôvodu ich predmetu do pôsobnosti nariadenia č. 650/2012.¹⁴

57. V dôsledku toho zostáva preskúmať druhé kritérium uvedené v článku 3 ods. 1 písm. g) tohto nariadenia, a to kritérium týkajúce sa orgánu, ktorý vydáva rozhodnutie, teda súdu.

58. Článok 3 ods. 2 prvý pododsek uvedeného nariadenia stanovuje, že „súd“ [je] akýkoľvek justičný orgán, iný orgán a príslušník právnického povolania, ktorý má právomoc v dedičských veciach, vykonáva funkcie justičného orgánu alebo koná na základe poverenia justičného orgánu alebo pod kontrolou justičného orgánu...“.

59. Vzťahuje sa tak nielen na orgány, ktorých status je zárukou ich nezávislosti vo vzťahu k iným štátnym orgánom, ale aj na orgány, ktoré podliehajú rovnocenným podmienkam vzhľadom na funkcie, ktoré vykonávajú, alebo vzhľadom na zapojenie justičného orgánu.

60. Z toho vyplýva, že pojmy „rozhodnutie“ a „funkcie justičného orgánu“ spolu úzko súvisia, ako potvrdzuje odôvodnenie 22 nariadenia č. 650/2012. Uvádza sa v ňom, že „ak notári vykonávajú funkcie justičného orgánu, sú viazaní pravidlami súdnej právomoci^[15] a *ich rozhodnutia* by mali byť v obehu v súlade s ustanoveniami o uznávaní, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí“¹⁶ a ďalej v záujme rozptýlenia akýchkoľvek pochybností, že „ak notári nevykonávajú funkcie justičného orgánu, nie sú viazaní pravidlami súdnej právomoci a *verejné listiny, ktoré vydávajú*, by mali byť v obehu v súlade s ustanoveniami o verejných listinách“¹⁷.

13 Určenie výšky trov konania súdnym úradníkom sa považuje za „rozhodnutie“, lebo „súdny úradník koná ako orgán súdu, ktorý rozhodoval vo veci samej, a v prípade sporu rozhodne o trovách konania súdny orgán v pravom zmysle slova“ [rozsudok z 2. júna 1994, Solo Kleinmotoren (C-414/92, EU:C:1994:221, bod 16)].

14 Bod 30 rozsudku Oberle.

15 V tejto súvislosti pozri tiež odôvodnenie 21.

16 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

17 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

61. Okrem toho článok 3 ods. 2 druhý pododsek stanovuje, že členské štáty oznámia Komisii, ktoré nejustičné orgány vykonávajú funkcie justičného orgánu rovnako ako súdy.

62. V tomto prípade je potrebné konštatovať, že poľské orgány neoznačili notárov ako osoby vykonávajúce funkcie justičného orgánu.¹⁸

63. Preto je potrebné odpovedať na otázky vnútroštátneho súdu týkajúce sa dôsledkov tohto neoznámenia, položené v rámci jeho tretej otázky, ktoré ďalej určia potrebu vyjadriť sa k pojmu „funkcie justičného orgánu“, ktorý je predmetom jeho druhej otázky.

2. Dôsledky neoznámenia, ako ho stanovuje článok 3 ods. 2 druhý pododsek nariadenia č. 650/2012

64. Súdny dvor ešte nemal príležitosť rozhodovať o otázke rozsahu pôsobnosti oznámení vykonávaných členskými štátmi podľa ustanovení nariadenia č. 650/2012. Podobnú problematiku však skúmal v oblasti sociálneho zabezpečenia. Týkala sa najmä výkladu článku 9 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia¹⁹, zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012²⁰, ktoré stanovuje, že členské štáty oznámia Komisii vyhlásenia o vnútroštátnych dávkach a skutočnosť, že neexistuje systém poistenia uvedený v rôznych ustanoveniach nariadenia č. 883/2004. Domnievam sa, že judikatúru Súdneho dvora v tejto oblasti možno uplatniť na vyhlásenia stanovené v nariadení č. 650/2012 aj napriek rozdielom týkajúcim sa predmetu uplatniteľných nástrojov, keďže z nej vyplývajú konštantné základy analýzy spočívajúce na základoch, od ktorých sa zjavne nemožno odchýliť.²¹

65. Pokiaľ ide o najnovšie rozhodnutia, z rozsudkov z 3. marca 2016, Komisia/Malta²², a z 30. mája 2018, Czerwiński²³, vyplýva, že Súdny dvor rozhodol, že vyhlásenia členských štátov zakladajú domnienku, že oznámené vnútroštátne právne predpisy spadajú do vecnej pôsobnosti predmetného nariadenia č. 883/2004, a naopak, skutočnosť, že členský štát neoznamil vnútroštátny právny predpis podľa tohto nariadenia, sama osebe nepreukazuje, že tento zákon nepatrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.²⁴ Až dovedy, kým vyhlásenia uskutočnené členským štátom nie sú zmenené alebo zrušené, musia ich ostatné členské štáty zohľadňovať.²⁵

18 Zoznam ďalších orgánov a právnických povolaní, ktoré sa považujú za súd, oznámených Komisii jednotlivými krajinami, je k dispozícii na tejto internetovej adrese: https://e-justice.europa.eu/content_succession-380-fr.do?clang=fr. Navyše predpoklad poverenia justičného orgánu alebo pod kontrolou justičného orgánu sa v týchto návrhoch nespomína, keďže nebol uplatnený.

19 Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72.

20 Ú. v. EÚ L 149, 2012, s. 4; ďalej len „nariadenie č. 883/2004“.

21 Naopak, na rozdiel od toho, čo tvrdí WAUTELET, P. In BONOMI, A. a WAUTELET, P.: *Le droit européen des successions, Commentaire du règlement (UE) n° 650/2012, du 4 juillet 2012*. 2e éd. Bruxelles: Bruylant, 2016, bod 71, poznámka pod čiarou 89, s. 173, nemyslím si, že je možné vykonať paralelu s ustanoveniami nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, 2000, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191), zmeneného nariadením Rady (ES) č. 603/2005 z 12. apríla 2005 (Ú. v. EÚ L 100, 2005, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 1346/2000“), ani s rozsudkom z 21. januára 2010, MG Probud Gdynia (C-444/07, EÚ:C:2010:24, bod 40). Príloha A nariadenia č. 1346/2000 totiž obsahuje zoznam konaní, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, a je jeho neoddeliteľnou súčasťou. To isté platí v prípade článku 4 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (Ú. v. EÚ L 143, 2004, s. 15; Mim. vyd. 19/007, s. 38), a článku 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1), z ktorých Súdny dvor vyvodil záver, že vzhľadom na to, že tieto články sa týkajú konkrétne orgánov, ktoré spomínajú alebo vymenúvajú, na notárov v Chorvátsku sa nevzťahujú [pozri rozsudky z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EÚ:C:2017:199, bod 34), a z 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EÚ:C:2017:193, bod 46)].

22 C-12/14, EÚ:C:2016:135.

23 C-517/16, EÚ:C:2018:350.

24 Pozri rozsudok z 30. mája 2018, Czerwiński (C-517/16, EÚ:C:2018:350, body 31 a 32, ako aj citovaná judikatúra).

25 Pozri rozsudok z 3. marca 2016, Komisia/Malta (C-12/14, EÚ:C:2016:135, bod 39).

66. Súdny dvor dodal, že ak existujú pochybnosti týkajúce sa presnosti vyhlásení uskutočnených členským štátom, najmä pokiaľ ide o kvalifikáciu, ktorú mohol tento štát vykonať,²⁶ „vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o spore týkajúcom sa vnútroštátnej právnej úpravy, môže byť vždy povolaný zaoberať sa [touto] kvalifikáciou... vo veci, ktorá mu je predložená, a prípadne obrátiť sa na Súdny dvor so súvisiacou prejudiciálnou otázkou“²⁷.

67. Okrem toho, hoci kvalifikáciu musí vykonať dotknutý vnútroštátny súd autonómne, vyhlásenie vykonané príslušným vnútroštátnym orgánom nie je pre tento súd záväzné.²⁸ To isté podľa mňa platí aj v prípade nevykonania vyhlásenia.

68. Vzhľadom na všetky tieto úvahy navrhujem, aby Súdny dvor v odpovedi na tretiu prejudiciálnu otázku rozhodol, že neuskutočnenie oznámenia, Poľskou republikou, o výkone funkcií justičného orgánu notármi, ako je upravené v článku 3 ods. 2 druhom pododseku nariadenia č. 650/2012, nemá konečnú povahu.

69. V dôsledku toho je potrebné preskúmať druhú prejudiciálnu otázku vnútroštátneho súdu, ktorou sa tento súd v podstate pýta, či sa má nariadenie č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že v Poľsku notári konajúci v rámci právomocí, ktoré im zveruje vnútroštátne právo v konaní o vydaní osvedčenia o dedičstve, vykonávajú funkcie justičného orgánu.

3. Pojem „funkcie justičného orgánu“

70. Španielska a maďarská vláda sa domnievajú, že pojem „súd“ použitý v nariadení č. 650/2012 sa vzťahuje nielen na súdy v pravom zmysle slova, ale vo všeobecnosti tiež na akýkoľvek orgán, ak vykonáva funkciu za rovnakých podmienok, čo je v prejednávanej veci prípad notára vydávajúceho osvedčenie o dedičstve podľa poľského práva. Komisia podobne ako Poľská republika podporuje opačný názor, pričom na pojednávaní spresnila, že vzhľadom na dôvody rozsudku Oberle sa tento pojem, pokiaľ ide o nejustičné orgány, vzťahuje výlučne na sporové konania.

71. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pojem „funkcie justičného orgánu“ musí byť, ak neexistuje výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, predmetom autonómneho a jednotného výkladu, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie článku 3 nariadenia č. 650/2012, ale aj všeobecnú štruktúru a cieľ tohto nariadenia.²⁹

a) Znenie

72. V prvom rade je potrebné zdôrazniť jedinečnosť pojmu „súd“ v nariadení č. 650/2012. Ako totiž vyplýva z bodu 4.1 článku 2 dôvodovej správy k návrhu Komisie,³⁰ „pojem súd použitý v tomto nariadení sa poníma v širšom slova zmysle a zahŕňa aj ďalšie orgány v prípade, že vykonávajú funkciu súdov, najmä na základe zmocnenia, t. j. hlavne notárov a zapisovateľov“.

26 Pozri rozsudok z 30. mája 2018, Czerwiński (C-517/16, EU:C:2018:350, bod 36 a citovaná judikatúra).

27 Rozsudok z 30. mája 2018, Czerwiński (C-517/16, EU:C:2018:350, bod 37 a citovaná judikatúra).

28 Pozri rozsudok z 30. mája 2018, Czerwiński (C-517/16, EU:C:2018:350, body 38 a 39).

29 Pozri rozsudky z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, bod 32), a z 1. marca 2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138, bod 32).

30 Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a verejných listín v oblasti dedenia a o zavedení európskeho dedičského osvedčenia [KOM(2009) 154 v konečnom znení]. Pozri tiež odôvodnenie 20 nariadenia č. 650/2012.

73. Na rozdiel napríklad od nariadení č. 805/2004 a 1215/2012, ktoré neobsahujú nijaké všeobecné ustanovenie v tejto súvislosti,³¹ nariadenie č. 650/2012 vo svojom článku 3 ods. 2 prvom pododseku spresňuje, že pojem „súd“³² zahŕňa nielen justičné orgány, ale aj akýkoľvek iný orgán, ktorý má právomoc v dedičských veciach, vykonáva funkcie justičného orgánu a spĺňa podmienky vymenované v tomto ustanovení.³³

74. Túto podmienku týkajúcu sa funkcií vykonávaných nejustičnými orgánmi treba zosúladiť s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej „pokiaľ ide o funkcie notárov, [existujú] podstatn[é] odlišnost[i] medzi súdnymi a notárskymi funkciami“³⁴.

75. Kritériá kvalifikácie vykonávaných funkcií sú vymenované v článku 3 ods. 2 prvom pododseku nariadenia č. 650/2012, a to že „tento iný orgán a príslušník právnického povolania [musí] poskyt[ovať] záruky nestrannosti a dodržania práva všetkých účastníkov na vypočutie a... jeho rozhodnutia podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom koná:

- a) [musí byť možné] ich napadn[úť] opravným prostriedkom podaným justičnému orgánu alebo preskúma[ť] týmto orgánom a
- b) [musia mať] podobnú právnu silu a účinky ako rozhodnutie justičného orgánu v rovnakej veci.“

b) Všeobecná štruktúra nariadenia č. 650/2012 a sledovaný cieľ

76. Podmienky stanovené v článku 3 ods. 2 prvom pododseku nariadenia č. 650/2012 zaručujú dodržiavanie zásady vzájomnej dôvery pri výkone spravodlivosti v členských štátoch Únie, na ktorej je založené uplatňovanie ustanovení tohto nariadenia týkajúcich sa uznávania a výkonu rozhodnutí v inom členskom štáte, inšpirovaných nariadením (ES) č. 44/2001.³⁵

77. Tieto podmienky sú základom rozdielného právneho režimu uplatniteľného na pohyb „rozhodnutí“ a „aktov“ v členských štátoch, ktorý bol osobitne objasnený v článku 59 nariadenia č. 650/2012.³⁶

31 Porovnaj rozsudky z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, bod 35), a z 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, bod 48). Pozri tiež spresnenia k rôznym jazykovým verziám uvedené v návrhoch, ktoré predniesol generálny advokát Bobek vo veci Pula Parking (C-551/15, EU:C:2016:825, body 68 a 71).

32 Pre podrobné zhrnutie rôznych definícií pojmu „súd“ pozri návrhy, ktoré som predniesol vo veci Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2016:654, bod 67 a nasl.).

33 Pozri v tejto súvislosti rozsudky z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, bod 35), a z 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, bod 48), ako aj odôvodnenie 20 nariadenia č. 650/2012.

34 Rozsudok z 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, bod 47 a citovaná judikatúra).

35 Nariadenie Rady z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42). Pozri, pokiaľ ide o genézu nariadenia č. 650/2012, návrh nariadenia citovaný v poznámke pod čiarou 30 vyššie, osobitne bod 4.4 dôvodovej správy. Pozri tiež odôvodnenie 59 nariadenia č. 650/2012: „V tomto nariadení by sa vzhľadom na jeho všeobecný cieľ, ktorým je vzájomné uznávanie rozhodnutí vydaných v členských štátoch v dedičských veciach bez ohľadu na to, či sa tieto rozhodnutia vydali v sporovom alebo nespоровom konaní, mali stanoviť pravidlá týkajúce sa uznávania, vykonateľnosti a výkonu rozhodnutí, ktoré by boli podobné pravidlám obsiahnutým v iných nástrojoch Únie prijatých v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach“. V tejto súvislosti pozri rozsudky z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, body 40 až 43), a z 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, bod 54).

36 Na porovnanie pozri znenie článku 46 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243): „Listiny, ktoré sa úradne vyhotovili alebo zaregistrovali ako verejné listiny, a ktoré sú vykonateľné v jednom členskom štáte, ako aj dohody medzi účastníkmi, ktoré sú vykonateľné v členskom štáte, v ktorom boli uzatvorené, sa uznávajú a vyhlasujú za vykonateľné za rovnakých podmienok ako rozsudky“.

78. Okrem podmienky nestrannosti je preto podľa môjho názoru rozhodujúcim funkčným kritériom kritérium právomoci zverenej príslušnému orgánu rozhodovať o prípadnom spore³⁷ alebo rozhodovať vo vlastnej právomoci na základe svojho posúdenia, ktorý je zárukou dodržiavania základných procesných zásad, vrátane zásady kontradiktórnosti, ako aj existencie opravných prostriedkov, ktoré zaručujú voľný pohyb rozhodnutí podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora.³⁸ Z týchto dôvodov sa domnievam, že nie je potrebné odchyliť sa v dedičských veciach od tohto výkladu, ktorý sa musí uplatniť na rozhodnutia v sporových alebo nesporových konaniach.³⁹

79. Pokiaľ ide o nejustičné orgány uvedené v nariadení č. 650/2012, jediným užitočným kritériom je preto kritérium výkonu rozhodovacej právomoci.⁴⁰ Inými slovami právomoc dotknutého nejustičného orgánu nesmie závisieť len od vôle účastníkov konania. V takom prípade totiž aj keď tento orgán musí vykonať overenia, jeho úloha spočíva v zaregistrovaní dohody medzi účastníkmi a v postúpení veci pred súdny orgán v prípade ťažkostí.⁴¹

80. Konštatovanie o konsenzuálnom základe konania, ktorého logickým dôsledkom je neexistencia opravných prostriedkov, vedie k nutnosti vylúčiť akúkoľvek diskusiu o rovnocennosti účinkov vydaného aktu a účinkov rozhodnutia vydaného justičným orgánom v zmysle článku 3 ods. 2 prvého pododseku písm. b) nariadenia č. 650/2012, keďže kritériá kvalifikácie stanovené v článku 3 ods. 2 prvom pododseku tohto nariadenia sú kumulatívne.

81. Navrhujem tak výklad, ktorý možno prirovnáť k výkladu vyplývajúcemu z rozsudku Oberle, ktorý Súdny dvor vydal len nedávno. Tento výklad si však vyžaduje určité terminologické spresnenia.

82. V uvedenej veci, ktorá sa týkala právomoci nemeckého súdu vydať osvedčenie o dedičstve vzťahujúce sa len na časť dedičstva nachádzajúcu sa v Nemecku, Súdny dvor uprednostnil nie povahu alebo význam zistení týkajúcich sa postavenia dediča pre následný priebeh dedičských úkonov, ale centralizáciu konaní iba v jednom členskom štáte, na súde ktorého sa konanie začalo, a to „nezávisle od toho, či ide o sporovú alebo nesporovú povahu konaní“⁴².

83. Súdny dvor rozhodol, že „pravidlo určenia [medzinárodnej právomoci súdov členských štátov v prípade konaní, ktoré sa týkajú opatrení zahrňujúcich celé dedičstvo⁴³] uvedené v... článku 4 [nariadenia č. 650/2012] sa vzťahuje aj na konania, ktoré nevedú k vydaniu súdneho rozhodnutia“⁴⁴. Súdny dvor rozhodol v tomto zmysle s prihliadnutím na cieľ sledovaný nariadením č. 650/2012, a to konkrétne cieľ zabrániť rozdeleniu dedičstva⁴⁵.

37 Porovnaj rozsudok z 2. apríla 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, bod 25). Pozri tiež návrhy, ktoré som predniesol vo veci BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse (C-579/17, EU:C:2018:863, bod 51).

38 Pozri rozsudok z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, bod 43).

39 Porovnaj rozsudok z 15. novembra 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung a i. (C-456/11, EU:C:2012:719, body 31 a 32). Súdny dvor v podstate uviedol, že reštriktívny výklad pojmu „rozsudok“ by viedol k vytvoreniu kategórie aktov prijatých súdmi, ktoré by súdy iných členských štátov neboli povinné uznávať, a že kvalifikácia rozhodnutia by nemala byť viazaná na kvalifikáciu založenú na práve iného členského štátu.

40 Porovnaj rozsudky z 24. mája 2011, Komisia/Rakúsko (C-53/08, EU:C:2011:338, bod 85), a z 1. februára 2017, Komisia/Maďarsko (C-392/15, EU:C:2017:73, bod 108 a citovaná judikatúra).

41 Pozri rozsudok z 2. júna 1994, Solo Kleinmotoren (C-414/92, EU:C:1994:221, bod 18), návrhy, ktoré som predniesol vo veci Gothaer Allgemeine Versicherung a i. (C-456/11, EU:C:2012:554, bod 38), ako aj návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar vo veci Oberle (C-20/17, EU:C:2018:89, bod 74 a citované komentáre právnej teórie). Porovnaj rozsudky z 24. mája 2011, Komisia/Rakúsko (C-53/08, EU:C:2011:338, bod 103), a z 1. februára 2017, Komisia/Maďarsko (C-392/15, EU:C:2017:73, bod 116).

42 Bod 44 rozsudku Oberle. V bode 38 tohto rozsudku Súdny dvor uviedol, že podľa „rozhodnutia vnútroštátneho súdu... konanie týkajúce sa vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve je nesporovým konaním a... rozhodnutia týkajúce sa vydania takýchto osvedčení obsahujú len skutkové zistenia bez akýchkoľvek prvkov, ktoré by mali nadobudnúť právnu silu rozhodnutej veci“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

43 Výraz použitý v bode 44 rozsudku Oberle.

44 Bod 42 rozsudku Oberle.

45 Pozri bod 56 rozsudku Oberle.

84. Z tohto rozsudku vyvodzujem dva poznatky. Na jednej strane Súdny dvor uprednostnil systémové kritérium, teda kritérium postavenia príslušného orgánu, ktorý vydal osvedčenie o dedičstve, a nie funkčné kritérium týkajúce sa povahy konania, keďže išlo o súd, ktorý môže mať právomoc v prípade sporu v dedičských veciach.⁴⁶ Z toho vyplýva, že rozhodujúcim kritériom pre analýzu funkcií nejustičného orgánu zostáva kritérium výkonu rozhodovacej právomoci bez ohľadu na to, či ide o sporovú alebo nespоровú povahu konania.

85. Na druhej strane, ako sa potvrdilo v diskusii na pojednávaní, vzhľadom na túto duplicitu konaní uvedenú v nariadení č. 650/2012 treba byť opatrný, pokiaľ ide o podmienky používania výrazu „funkcie justičného orgánu“. V bode 38 rozsudku Oberle totiž Súdny dvor zvolil tento pojem ako protiklad k vnútroštátnemu nespоровému konaniu. V bode 40 tohto rozsudku Súdny dvor v rovnakom kontexte použil výraz „prijatie výlučne súdneho rozhodnutia“. Okrem toho v bode 42 uvedeného rozsudku po tom, čo poukázal na vyhlásenia týkajúce sa dedičstva prijímané súdmi, uviedol, že „pravidlo určenia právomoci uvedené v... článku 4 sa vzťahuje aj na konania, ktoré nevedú k vydaniu *súdneho rozhodnutia*“⁴⁷, čo je výraz všeobecne chápaný ako pojem zahŕňajúci existenciu sporu, najmä v prípade preskúmania prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania⁴⁸.

86. V súlade s predchádzajúcimi vysvetleniami preto odporúčam, aby sa výraz „funkcie justičného orgánu“ vzťahoval tak na sporové, ako aj nespоровé konania, pokiaľ tieto nespоровé konania nie sú založené iba na vôli účastníkov konania.

87. V každom prípade dosah rozsudku Oberle treba obmedziť len na otázku medzinárodnej právomoci súdov, o ktorej rozhodoval s dôrazom na maximalizáciu hlavného prínosu nariadenia č. 650/2012, ktorým je odstránenie rozdielov medzi právomocami v dedičských veciach. Aj keď by totiž toto rozhodnutie nemalo byť obmedzené na súdne orgány, jeho odôvodnenie nedovoľuje domnievať sa, že Súdny dvor mal v úmysle zmeniť tento pojem „funkcie justičného orgánu“ jeho rozšírením na akty, ktorých účinkom je zaznamenanie jednostranného prejavu vôle.

88. Inými slovami tento rozsudok nie je predzvesťou širšieho chápania pojmu „rozhodnutie“, ktoré by mohlo súvisieť s chápaním pojmu „súd“ a ktoré by bolo špecifické v dedičských veciach.

89. Z uvedeného rozsudku, ktorý sa týka nespоровého konania, preto nemožno vyvodiť, že akýkoľvek nejustičný orgán vydávajúci osvedčenia o dedičstve vydáva pri neexistencii sporu o uznanie rozhodnutia ako súd v zmysle článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia č. 650/2012.

90. Rovnako tak nemožno použiť tvrdenie, ktoré uvádza poľský zástupca notára, že pojem „rozhodnutie“ je uvedený v článku 72 nariadenia č. 650/2012 týkajúcom sa opravného prostriedku, ktorý možno podať po vydaní európskeho osvedčenia o dedičstve, keďže toto osvedčenie spadá pod autonómny právny systém, ako rozhodol Súdny dvor v rozsudku Oberle⁴⁹, a tento pojem sa používa bez ohľadu na orgán štátu pôvodu uvedený v článku 67 tohto nariadenia, ktorý treba vykladať v spojení s jeho článkom 64.

91. Funkcie, ktoré poľský notár vykonáva v rámci vydania osvedčenia o dedičstve, je potrebné posúdiť práve s prihliadnutím na tieto vysvetlenia.

⁴⁶ Takéto kritérium možno prirovnávať k podmienke uvedenej v článku 42 ods. 2 písm. b) bodu i) nariadenia č. 1215/2012 na účely výkonu rozsudku, ktorým sa nariaďuje predbežné opatrenie. Osvedčenie vydané na tento účel súdom pôvodu musí osvedčovať, že tento súd má právomoc rozhodovať vo veci samej.

⁴⁷ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

⁴⁸ Pre pripomenutie vývoja judikatúry Súdneho dvora v zmysle extenzívneho výkladu pozri návrhy, ktoré som predniesol vo veci BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse (C-579/17, EU:C:2018:863, bod 34).

⁴⁹ Bod 46 tohto rozsudku.

4. Preskúmanie funkcií poľského notára z hľadiska vyvođených kritérií

92. Ako vyplýva z môjho prieskumu, podľa článku 4 a článku 5 § 1 Notárskeho poriadku notári vedú notársku kanceláriu⁵⁰ vo vlastnom mene a vykonávajú svoju činnosť za odplatu na základe dohody s účastníkmi konania, a to vo výške stanovenej podľa sadzobníka.

93. Pokiaľ ide o činnosti notárov v dedičských veciach, treba najskôr pripomenúť, že podľa článku 1027 Občianskeho zákonníka dedičské práva dediča voči tretím osobám, ktoré nie sú oprávnenými dedičmi, sa osvedčujú uznesením o potvrdení nadobudnutia dedičstva alebo osvedčením o dedičstve. Vnútroštátny súd uviedol,⁵¹ že táto alternatíva bola vytvorená v roku 2009 pre nesporné dedičstvá.

94. Notár tak môže začať konanie na účely osvedčenia postavenia dediča iba v prípade dohody všetkých dotknutých účastníkov,⁵² alebo ak nie sú pochybnosti⁵³ o právomoci vnútroštátnych súdov, obsahu uplatniteľného zahraničného práva, totožnosti dediča a dedičských právach. Notár je však povinný odmietnuť vydať osvedčenie o dedičstve, ak pri vyhotovení protokolu o dedičskom konaní nie sú prítomní všetci oprávnení dediči.⁵⁴ Ak bolo vydaných viac osvedčení, súd oprávnený konať v dedičskom konaní zruší tieto osvedčenia a vydá uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva.⁵⁵ Podľa článku 669¹ § 1 Občianskeho súdneho poriadku existencia uznesenia o potvrdení nadobudnutia dedičstva odôvodňuje zrušenie už zaregistrovaného osvedčenia o dedičstve. Okrem toho, hoci má osvedčenie rovnaké účinky ako uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva,⁵⁶ nemá právnu silu rozhodnutej veci⁵⁷ a nemožno ho napadnúť opravným prostriedkom. Možno ho len zrušiť, a to predovšetkým v prípadoch uvedených v článkoch 669¹ a 679⁵⁸ Občianskeho súdneho poriadku.

95. Z týchto ustanovení jasne vyplýva, že úlohy zverené notárom v dedičských veciach sa vykonávajú na konsenzuálnom základe, spočívajúcom na existencii predchádzajúceho súhlasu dotknutých účastníkov alebo ich súhlasného prejavu vôle, a nemajú vplyv na právomoci súdu v prípade, ak nedôjde k dohode. V dôsledku toho ich nemožno považovať za činnosti, ktoré ako také priamo a špecificky súvisia s výkonom funkcií justičného orgánu.

50 Poľský výraz znie „kancelaria“.

51 V bode 3 „Ustanovenia vnútroštátneho práva“ návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania (s. 10 prekladu do francúzskeho jazyka).

52 Článok 95c § 2 bod 1) Notárskeho poriadku. Vnútroštátny súd spresňuje, že žiadosť o vydanie osvedčenia o dedičstve môžu podať iba dediči, ktorí sa musia dohodnúť na konkrétnom obsahu (s. 10 prekladu návrhu vnútroštátneho súdu, posledné dva odseky).

53 Článok 95e § 1 Notárskeho poriadku.

54 Článok 95e § 2 bod 2) Notárskeho poriadku.

55 Článok 669¹ § 2 Občianskeho súdneho poriadku.

56 Článok 95j Notárskeho poriadku.

57 Článok 363 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, podľa písomných pripomienok poľskej vlády.

58 Pozri tiež, podľa právnej náuky citovanej poľskou vládou („Komentarz do art. 95j Prawa o notariacie“. In: SZEREDA, A.: *Czynności notarialne. Komentarz do art. 79-112 Prawa o notariacie*. Varšava: Legalis, 2018), tieto ďalšie prípady:

– osvedčenie o dedičstve bolo zaregistrované v súvislosti s dedičstvom po osobe, ktorá bola vyhlásená za mŕtvu alebo ktorej úmrtie bolo potvrdené rozhodnutím súdu, a toto rozhodnutie o vyhlásení za mŕtveho alebo o potvrdení úmrtia poručiteľa bolo zrušené (článok 678 občianskeho súdneho poriadku),

– po tom, čo súd právoplatne potvrdí zrušenie vyhlásenia o prijatí alebo o odmietnutí dedičstva, dochádza k zmene týkajúcej sa osôb, vo vzťahu ku ktorým bolo osvedčenie o dedičstve zaregistrované (článok 690 § 2 občianskeho súdneho poriadku).

96. Okrem toho, ako už Súdny dvor rozhodol v súvislosti s konaniami o nesplnení povinnosti,⁵⁹ tento záver nie je vyvrátený skutočnosťou, že notár je povinný overiť splnenie požadovaných zákonných podmienok, na ktorú sa odvoláva zástupca notára, keďže notár nevykonáva nijakú rozhodovaciu právomoc okrem právomoci odmietnuť vydať osvedčenie o dedičstve, alebo že vydané listiny majú rovnaké účinky ako rozsudky.

97. Vzhľadom na všetky tieto úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na druhú otázku vnútroštátneho súdu tak, že článok 3 ods. 2 prvý pododsek nariadenia č. 650/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že na notára, ktorý vydáva osvedčenie o dedičstve na základe súhlasnej žiadosti všetkých účastníkov notárskeho konania v súlade s ustanoveniami poľského práva, sa nevzťahuje pojem „súd“ v zmysle tohto nariadenia. V dôsledku toho poľské osvedčenie o dedičstve vydané notárom nepredstavuje „rozhodnutie“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. g) uvedeného nariadenia, ku ktorému sa musí pripojiť potvrdenie o rozhodnutí v dedičskej veci zodpovedajúce tlačivu I uvedenému v prílohe 1 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014.

98. Preto nie je potrebné odpovedať na prvú ani na štvrtú otázku vnútroštátneho súdu, ktoré sú už bezpredmetné. Zostáva teda preskúmať piatu a poslednú otázku, ktorá sa týka kvalifikácie dotknutého aktu ako „verejnej listiny“.

5. Kvalifikácia osvedčenia o dedičstve ako „verejnej listiny“

99. Podľa definície uvedenej v článku 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012 kvalifikácia „verejnej listiny“ vyplýva z toho, že pravosť listiny sa vzťahuje na podpis a obsah verejnej listiny a bola potvrdená orgánom verejnej moci alebo iným orgánom oprávneným na tento účel dotknutým členským štátom.

100. Táto definícia, inšpirovaná definíciou, ktorú Súdny dvor použil v rozsudku zo 17. júna 1999, Unibank⁶⁰, s odkazom na výklad článku 50⁶¹ Dohovoru o súdnej právomoci a vykonateľnosti rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, podpísaného 16. septembra 1988 v Lugane⁶², nepreberá podmienku týkajúcu sa vykonateľnosti listiny⁶³. Rovnaká definícia je uvedená v článku 4 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 805/2004, v článku 2 ods. 1 bode 3 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti⁶⁴, v článku 2 písm. c) nariadenia č. 1215/2012 a v článku 3 ods. 1 písm. c) nariadenia Rady (EÚ) 2016/1103 z 24. júna 2016, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti právomoci, rozhodného práva a uznávania a výkonu rozhodnutí vo veciach majetkových režimov manželov⁶⁵.

59 Najmä rozsudky z 1. februára 2017, Komisia/Maďarsko (C-392/15, EU:C:2017:73, body 118 a 121, ako aj citovaná judikatúra.), a z 15. marca 2018, Komisia/Česká republika (C-575/16, neuverejnený, EU:C:2018:186, body 124 a 126). V tejto poslednej veci Súdny dvor v bode 90 svojho rozsudku uviedol, že „tento členský štát po šieste tvrdí, že ak notár koná ako súdny komisár, musí sa na neho prihliadať ako na ‚súd‘ v zmysle nariadenia č. 650/2012, keďže v českom právnom poriadku vykonávajú notári v určitých dedičských záležitostiach súdne funkcie rovnako ako súdy. Česká republika poznamenáva, že keďže notár je vo funkcii súdneho komisára poverený prejednaním pozostalosti, je viazaný pravidlami zakotvenými v tomto nariadení, lebo vykonáva súdne funkcie. Z tohto titulu notár spĺňa podmienky, aby sa mohol považovať za ‚súd‘ v zmysle článku 267 ZFEÚ, a podľa tohto ustanovenia sa môže obrátiť na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania týkajúcim sa výkladu uvedeného nariadenia. Preto sa musí jeho činnosť považovať za spojenú s výkonom verejnej moci na účely nariadenia č. 650/2012“.

60 C-260/97, EU:C:1999:312, body 16 a 17.

61 Pozri v tejto súvislosti správu autorov Jenard a Möller týkajúcu sa dohovoru o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, uzavretého 16. septembra 1988 v Lugane (Ú. v. ES C 189, 1990, s. 57, bod 72).

62 Ú. v. ES L 319, 1988, s. 9.

63 Pozri WAUTELET, P. In: BONOMI, A. a WAUTELET, P.: c. d., bod 60, s. 168.

64 Ú. v. EÚ L 7, 2009, s. 1.

65 Ú. v. EÚ L 183, 2016, s. 1.

101. V odôvodnení 62 nariadenia č. 650/2012 je spresnené, že „pravosť“ verejnej listiny treba chápať ako samostatný pojem, ktorý musí vyplývať zo splnenia rôznych požiadaviek týkajúcich sa formálnych náležitostí, dostavenia sa účastníkov a osvedčenia, spojených s právomocami vykonávanými orgánom vydávajúcim tieto listiny.

102. Ako Súdny dvor rozhodol pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 650/2012 a osobitne článku 3 ods. 1 písm. i), ii), prvým kritériom, ktoré treba overiť na účely uplatnenia nariadenia č. 44/2001, je kritérium „zapojenia orgánu verejnej moci alebo iného orgánu, ktorý je na tento účel poverený štátom pôvodu“⁶⁶. Sledovaným cieľom je rovnako ako pri rozhodnutiach zjednodušenie pohybu týchto listín⁶⁷.

103. Druhé kritérium, ktoré treba preskúmať, uvedené v článku 3 ods. 1 písm. i), ii) nariadenia č. 650/2012, sa týka úlohy orgánu verejnej moci. Tento orgán sa nemôže obmedziť iba na osvedčenie pravosti podpisov. Musí tiež osvedčiť pravosť obsahu listiny, čo podľa môjho názoru znamená, že nemôže vychádzať jednoducho len z vyhlásení alebo prejavov vôle, a teda môže zakladať zodpovednosť príslušného orgánu za údaje uvedené v danej listine.

104. Podmienky pravosti stanovené v poľskom práve treba teda preskúmať práve s ohľadom na tieto požiadavky.

105. V tomto prípade je nesporné, po prvé, že v poľskom právnom poriadku sú notári oprávnení vydávať verejné listiny.

106. Po druhé notár sa pri vydávaní osvedčenia o dedičstve neobmedzuje iba na získanie súhlasných a nesporných vyhlásení dedičov. Vykonáva tiež overenia, ktoré môžu viesť k odmietnutiu vydania osvedčenia o dedičstve.⁶⁸

107. Po tretie toto osvedčenie sa zaregistruje a podľa článku 95j Notárskeho poriadku má rovnaké účinky ako právoplatné uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva.

108. Z toho vyplýva, že podmienky, za akých poľský notár vydáva osvedčenie o dedičstve, musia viesť ku kvalifikácii tohto osvedčenia ako „verejnej listiny“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012.

109. V dôsledku toho navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na piatu prejudiciálnu otázku tak, že článok 3 ods. 1 písm. i) tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že osvedčenie o dedičstve vydané poľským notárom je verejnou listinou, ktorej kópia môže byť vydaná spolu s tlačivom uvedeným v článku 59 ods. 1 uvedeného nariadenia, zodpovedajúcim tlačivu uvedenému v prílohe 2 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014.

⁶⁶ Rozsudok zo 17. júna 1999, Unibank (C-260/97, EU:C:1999:312, bod 15). Pozri tiež bod 18 tohto rozsudku.

⁶⁷ Pozri články 59 a 60 nariadenia č. 650/2012.

⁶⁸ Pozri bod 94 vyššie.

V. Návrh

110. So zreteľom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (Krajský súd Gorzów Wielkopolski, Poľsko), takto:

1. Neuskutočnenie oznámenia, ako je upravené v článku 3 ods. 2 druhom pododseku nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve, Poľskou republikou, o výkone funkcií justičného orgánu notármi, nemá konečnú povahu.
2. Článok 3 ods. 2 prvý pododsek nariadenia č. 650/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že notár, ktorý vydáva osvedčenie o dedičstve na základe súhlasnej žiadosti všetkých účastníkov notárskeho konania v súlade s ustanoveniami poľského práva, nespadá pod pojem „súd“ v zmysle tohto nariadenia. V dôsledku toho poľské osvedčenie o dedičstve vydané notárom nepredstavuje „rozhodnutie“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. g) uvedeného nariadenia, ku ktorému sa musí pripojiť potvrdenie o rozhodnutí v dedičskej veci zodpovedajúce tlačivu I uvedenému v prílohe 1 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1329/2014 z 9. decembra 2014, ktorým sa stanovujú tlačivá uvedené v nariadení č. 650/2012.
3. Článok 3 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 650/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že osvedčenie o dedičstve vydané poľským notárom je verejnou listinou, pričom jej kópia môže byť vydaná spolu s tlačivom uvedeným v článku 59 ods. 1 tohto nariadenia, ktoré zodpovedá tlačivu uvedenému v prílohe 2 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014.